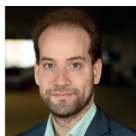

Olyan világhírű karmesterekkel dolgozott, mint Riccardo Muti, Lorin Maazel, Riccardo Chailly, Kurt Masur, Mstislav Rostropovich, Daniele Gatti, Yuri Temirkanov. Lemezei jelentek meg a Decca kiadónál. 2002-től művészeti vezetője az I Solisti Laudensi kamarazenekarnak, mellyel többek között „Romance” címmel lombard klasszikus zenét, illetve „Novecento storico” címmel XX. századi olasz kompozíciókat rögzített lemeze. Hangszere egy 1936-ban készült Dante és Alfredo Guastalla hegedű.

Török Levente 1993-ban, zenész családban született. A Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola (zongora és zeneszerzés szak) elvégzése után a Bécsi Zeneművészeti

Egyetemen folytatta tanulmányait, ahol karmester szakon Mark Stringer és Yüji Yuasa, korrepetitor szakon Konrad Leitner növendéke volt. Konzervatóriumi éve során, Oberfrank Géza vezetése alatt már a Magyar Állami Operaház Operastúdiójának korrepetitora volt. Operakarmesterként 2014 májusában Mozart Don Giovannijával debütált a Schönbrunni Kastélyszínházban Christoph Ulrich Meier asszisztenseként. A 2014/2015-ös szezonban a Bécsi Állami Operaház

karigazgatójának asszisztenseként az akkor frissen megalapított Kórusakadémiát vezette. Számos rangos zenei fesztivál – pl. a Baden-badeni Ünnepi Játékok – és neves operaház, színház – pl. az ománi Royal Opera, a Regensburgi Színház – asszisztens karmestereként, illetve korrepetitoraként dolgozott már. 2014 óta a welsi Wagner Fesztivál állandó asszisztens karmestere. 2018 ősze óta az Ulmi Színház első karmestere. 2019 áprilisában Kodály Hány Jánosával debütált a Magyar Állami Operaházban. 2020 nyarán, a Weinviertler Festspiele-n a Bolygó hollandi produkció zenei vezetője volt, ahol a Győri Filharmonikus Zenekarral dolgozott együtt. 2021-ben megnyerte az 1. Nemzetközi Karmesterversenyt Llíriában, Valenciában, melynek köszönhetően a legnevesebb spanyol zenekarokhoz kapott meghívást. 2021 decemberében a bécsi Musikverein Nagyszínházban egy karácsonyi koncertet vezényelt, 2022 júliusában a Magyar Nemzeti Filharmonikusokat vezette a martonvásári Beethoven-napokon. 2023 januárjában a Művészetek Palotájában debütált a Miskolci Szimfonikus Zenekarral. A 2022/2023-as évadtól a Mecklenburgi Állami Színház első karmestere. 2023 márciusában, az Izlandi Operában vezényli élete első Puccini-operáját, a Pillangókisasszonyt.

2024. ÁPRILIS 3., 4. választható!

19.30 óra, Szegedi Dóm

Bónusz-koncertek Húsvéti koncert

- J. S. Bach: ■ Christ lag in Todes Banden – kantáta, BWV 4
- Húsvéti oratórium (Kommt, eilet und laufet), BWV 249

vezényel: *Gyüdi Sándor*

közreműködők: *Gyüdi Eszter* – szoprán, *Thurnay Viola* – alt, *Komáromi Márton* – tenor, *Cserményi Zsombor* – basszus, *Vaszy Viktor Kórus*

Kérjük a Vaszy- és a Fricsay-bérelt tulajdonosait, hogy a **BÓNUSZ KONCERTRE** érvényes, **díjmentes** jegyüket 2024. március 6. és 19. között vegyék át személyesen a Filharmónia szegedi irodájában (Klauzál tér 7, Tel.: 62/425-260).

Ajegy az április 3-i és 4-i két hangverseny közül a bérelt tulajdonos döntése szerinti estére kérhető és a padosorokban lévő számozott ülőhelyekre érvényes. Március 20-tól a padosorokban lévő szabad helyekre is árusítunk szólójegyeket, ezért azoknak a bérléseknek, akik díjmentes jegyüket addig nem szerezték be, nem tudjuk garantálni, hogy a padosorokban lesz helyük, lehet, hogy csak a pótshékeken tudnak helyet foglalni. A Bónusz koncertre jegyek válthatók **március 20-tól**. Jegyár: 2000 Ft

SZEGEDI
SZIMFONIKUS
ZENEKAR

SZEGEDI SZIMFONIKUS ZENEKAR

H-6720 Szeged, Széchenyi tér 9.

Tel./Fax: 62/420-256, 426-102 és 20/250-2624

Web: www.symph-szeged.hu

E-mail: orch@symp-h-szeged.hu

Igazgató: Gyüdi Sándor

filharmónia
MAGYARORSZÁG

FILHARMÓNIA MAGYARORSZÁG

– SZEGEDI IRODA

H-6720 Szeged, Klauzál tér 7.

Telefon: 62/425-260, 30/913-0307

E-mail: szeged@filharmonia.hu

Kulturális szervező: Szerb Zsuzsa

Szeged

NEMZETI KULTURÁLIS
TÁMOGATÁSKEZELŐ

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

SZEGEDI
SZIMFONIKUS
ZENEKAR

Itália+

2023 Klasszikusok
/24 klasszisokkal

FRICSAY
4

2024. MÁRCIUS 5.

kedd 19.30, Szegedi Nemzeti Színház

Itália+

■ **O. Respighi: Belfagor – Nyitány**

■ **F. Mendelssohn-Bartholdy: Hegedűverseny, e-moll, Op. 64**

■ **G. Puccini: Capriccio sinfonico**

■ **O. Respighi: Róma kútjai**

vezényel:

Török Levente

szólista:

Abigeila Voshtina (Albánia) – hegedű

Eredetileg nem volt nyitánya **Ottorino Respighi** (1879–1936) olasz zeneszerző hatodik operájának, a Belfagornak. A darab békés zenei résszel indított, mely egy éjszakai jelenetet ábrázol egy tengerparti faluban, bemutatva a két főszereplőt, a tengerész Baldot és menyasszonyát Candidát közvetlenül azelőtt, hogy Baldo hajójával hajnalban kivez, hogy a nyílt tengeren a kalózzal harcoljon. 1924-ben, egy évvel azután, hogy a darabot – hűvös fogadtatás mellett – bemutatták a Scalában, Respighi hangszerelt hozzá nyitányt („**Nyitány zenekarra**”) azzal a céllal, hogy az opera néhány, zeneileg kiemeltebb részletét koncertformában megjeleníthetővé tegye. Úgy tűnik, az ördög, mint „a rossz” – Respighi operájában Belfagor – mindig is az emberi viszonyok velejárája volt. Az ember mellett a kígyó tűnik fel a leg hamarabb a Genesis könyvében, s néhány hasonlóan baljós alak mellett a legtöbb ősi kultúrában meghatározó szerepet tölt be. Respighi ördögének forrása Machiavelli Belfagor, avagy az ördög, aki megnősült című regénye volt, amely 1518–1527 között íródott s azon a feltevésen alapul, hogy „végtelen azoknak a nyomorult halandóknak a lelke, akik Isten kegyelme nélkül haltak meg, s a pokolba kerültek, és majd’ mindegyikük, de legalábbis a többségük azt állította, hogy boldogtalanságuk egyetlen oka az volt, hogy feleséget választottak maguknak.” Az ösördög, Belfagor úgy dönt, hogy emberi alakot ölt és házastársat találva magának ellenőrizi a

felvetés valóságalapját, ám olyan házsártos, zsémbes és szeszélyes társat talál, hogy hálásan visszatér inkább a pokolba. A Belfagor alapján összeállított koncertnyitány elején Respighi a címszereplőt ábrázolja merev, harsány felfokozott témával. A kép figyelemreméltó kidolgozása után a nyitány gyengéd stílusra vált s lírai zenei formával jeleníti meg Baldo és Candida éjszakai szerelmi jelenetét, melyet az oboán megszólaltatott kakaskukorékolással megidézett napkelte megjelenítése követ, amely Belfagor kora reggelét kíséri, amikor az átalakul ördögből nemessé. Visszatér Belfagor témája, ahogy a szerelmi zene is, mielőtt a darab azzal a briliáns, feszültséggel teli zengzettel zárul, ami alatt az opera első felvonásának végén legördül a függöny. A nyitány bemutatója 1926-ban volt New Yorkban, a Carnegie Hallban, a New York-i Filharmonikusokat Otto Klemperer vezényelte.

(forrás: Dr. Richard E. Rodda, 2016. Jan. 15-17, culturaldistrict-prod.s3.amazonaws.com)

Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809–1847) első, manapság is sokat játszott d-moll hegedűversenyét tizenhárom esztendősen komponálta – ezután azonban újabb huszonhárom évig nem nyúlt e műfajhoz. Az **e-moll hegedűverseny** (Op. 64) így már a zeneszerző utolsó alkotókorszakában keletkezett, nyilvánvalóan az összegzés igényével – még ha ez az összegzés a versenymű eredendően könnyebb műfajában természetesen egészen más, kevésbé fajsúlyos zenei formában jelentkezett is, mint az ugyancsak ez idő tájt teljessé formált Éliás oratóriumban. A Hegedűverseny csillogó felszíne, a szinte tüntetően egyszerű tematika, a finálé „szentivánéji” hangulata azonban némileg megtévesztő: Mendelssohn számos formai újításnak is teret engedett e művében, melyek a korabeli közönség számára igencsak meglepőek lehettek – szemben a mai hallgatók gyanútlan többségével, akik számára részben épp e mű testesíti meg „a (mindenkori viszonyítási alapul szolgáló) hegedűverseny”-t. Így például a szólista azonnali belépése (a korábban „kötelező” zenekari bevezetés mellőzésével) akkoriban még sokkal váratlanabb hatást kelthetett, aminthogy az egyes tételek közötti „átkötés” is (a lassú tétel előtt a fagott kitarított hangjával, majd a finálét megelőző, tematikájában egyben a nyitótételre is visszautaló rövid, szinte beszédszerű hegedűszólvál) egy addig csak más műfajokból ismert megoldás felbukkanásának meglepetését válthatta ki. S éppígy, kár volna ótsiklanunk afelett a kisebb forradalom felett, amelyet az első tétel szólókadenciájának kiírása (tehát nem az előadó saját improvizációjára bízása), s egyúttal a főtéma visszatérése elé helyezése jelentett (a megszokott, közvetlenül a tétel vége előtti megszólalással szemben). Az e-moll hegedűverseny dallamossága révén maig az egyik leggyakrabban játszott és legnépszerűbb versenymű. (forrás: a Nemzeti Filharmonikusok online műsorismertetője, 2002/2003-as évad)

Giacomo Puccini (1858–1924) a milánói konzervatóriumban végezte zenei tanulmányait, 1883-ban diplomázott. Egyik diplomamunkája a **Capriccio sinfonico** címet viselte, és ahogyan Milánó egyik vezető zenekritikusa Filippo Filippi megállapította, „kifejezett szimfonikus tehetséget” árul el. A Capriccióban már felbukkant az a téma, mely később a Bohémélet nyitótémaként vált általánosan ismertté. Változtatosan hangszerelt, életteli romantikus zene ez. A korán megmutatókozó szimfonikus tehetség mellett kétségtelen tény azonban, hogy Puccini mégis operáival írta be magát a zenetörténetbe.

Respighi a zenei impresszionizmus képviselőjeként tartják számon, bravúros hangszerelőművészetét olyan művek jelzik, mint a **Róma kútjai**, a Róma fenyői és a Római ünnepek. A Róma kútjai (olasz címén Fontane di Roma) a szerző szimfonikus költeménye, a „Római triptichon első darabja. Respighi 1913-tól a római Santa Cecilia Akadémia zeneszerzéstanárára volt, aki zeneszerzőként sokáig nem volt különösebben sikeres, pedig több mint harminc kamaramű, kilenc opera, számos zenekari darab került már ki a tolla alól. 1916-ban írta meg Róma kútjai című zenekari művét, a zenei impresszionizmus egyik fontos művét, aminek elkészültét Arturo Toscanini is szorgalmazta. A mű ősbemutatója 1917. március 11-én volt a római Teatro Augusteóban, Antonio Guarnieri vezényletével. A bemutató ugyan nem volt különösebben sikeres, de 1918-ban, Milánóban, Toscanini dirigálásával már átütő sikert aratott. A komponista ezzel a művével általános elismertséget szerzett magának, és Toscanini után számos elismert karmester is műsorára tűzte, szerette a világon. A Róma kútjai hamisítatlan impresszionista szimfonikus költemény. Maga a zeneszerző is erről ír a partitúra első lapján közzétett programban: „Ebben a szimfonikus költeményben a zeneszerző azokat az érzéseket és látványokat kívánja kifejezni, amelyeket Róma négy kútja keltett benne abban a napszakban, amikor jellegük a leginkább összhangban van a környező tájjal, és amikor szépségük a legékebben szól a szemlélőhöz.” Itt emlékeztetni kell az impresszionista festők hasonló műveire, például Claude Monet-nak a roueni katedrálisról készített sorozatára. Respighi művének egészében felismerhető a kupolás építkezésmód, ami nemcsak a zenei kompozícióban nyilvánul meg, de még a hangszerelés is ezt a célt szolgálja. Ugyanez figyelhető meg a napszakok egymásutániségében is – a fokozatos kivilágosodástól a déli csúcspontig, majd az ismét elsötétedő lehajló ívig. A szökökutat földrajzi elhelyezkedésében is felismerhető az építkezés említett módja: egy csendes völgyből a forgalmas centrumba, majd ismét vissza. Az első kút a régi városfalon kívül, a Pincio domb mögötti Valla Giuliában áll, a második a Barberini téren, Róma fontos kereszteződésében, a Trevi-kút a város közep-pontjában, a negyedik pedig ismét kinn, a Pincio domb közelében áll. Respighi a Róma kútjait zongorára, négy-

kezes változatba is átírta. Respighi alkotása négytétéles, mindegyiknek témája Róma egyik nevezetes kútja, más és más napszakokban. Az egyes tételek megismerésében a szerző előszava kalauzál bennünket.

• **Első tétel:** A Valle Giulia kútja hajnalban
„A költemény első része, amelyet a Valle Giulia kútja ihletett, pasztorális tájat idéz: birkanyájak vonulnak és vesznek bele a római hajnal friss és párás ködébe.”

• **Második tétel:** A Tritón-kút reggel
„A zenekar trillái felett váratlanul felharsanó hangos és makacs kürtész vezet be a második részt, a Tritón-kutat. Olyan ez, mint valami vidám hívás, amelyre szaladva, egymást kergetve, seregestül gyűlnek a najádok és tritonok, majd féktelen táncba kezdenek a vízsugarak között.”

• **Harmadik tétel:** A Trevi-kút délből
„Ünnepélyes téma hangzik fel a zenekarban. Ez a Trevi-kút délből. Az ünnepélyes témát a rézfúvók veszik át a fafúvóktól, amely így győzelmes karaktert ölt. Fanfár zendül: a víz tündöklő felületén Neptunus halad át tengeri lovak vontatta diadalszekerén, szirének, tritonok kíséretében. Aztán eltávolodik az ünnepi menet, míg fátyolos trombitász hallatszik a messzeségből.”

• **Negyedik tétel:** A Villa Medici kútja alkonyatkor
„A negyedik részt, a Villa Medici alkonyatkor felidézett kútját, szomorú téma vezet be, amely szelíd csobogás felett bontakozik ki. Ez a napnyugtá nosztalgikus órája. A levegőt harangszó, madárcsicsergés, lombok susogása tölti be. Azután minden békésen megnyugszik az éjszaka csendjében.”

(forrás: Lampert Vera: Ottorino Respighi: Róma kútjai.

In: A hét zeneműve 1973/3.)

Abigeila Voshtina szülővárosában, Tiranában kezdett zenét tanulni hatéves korában, itt is érettségizett a Jordan Misja Művészeti Liceumban Z. Kumbaru hegedűművész növendékéként. 1994-ben az olaszországi Fiesole konzervatóriumban folytatta tanulmányait A. Zanettovich, P. Farulli, P. Vernikov, A. Baldovino és M. Jones professzorokkal. 1995-ben a világhírű Accademia Musicale Chigiana intézményében, Sienában szerzett kiegészítő diplomát R. Brengola növendékéként. 2000-ben a milánói Verdi Konzervatóriumban további diplomát szerzett maximális pontszámmal F. Borali professzor osztályában. Ösztöndíjat nyert, hogy tanulmányait Bloomingtonban, az Indiana Egyetemen folytassa Franco Gulli professzornál. Ezután kezdődött szólista karrierje a legnagyobb olaszországi és európai zenekarokkal, t.k. a Milánói Scala Filharmonikus Zenekarával, a barcelonai Orquesta Sinfonica del Valles zenekarral.